

Biodiversiteit

In 100 jaar tijd zijn 97 % van de *tijgers* op aarde verdwenen. De *mariene populatie* (dus alle vissen, zoogdieren, reptielen, vogels in de oceanen) zijn in 40 jaar gehalveerd door *overbevissing*, *vervuiling* en *klimaatverandering* terwijl 3 miljard mensen op aarde afhangen van vis als voornaamste bron van proteïnen.

De alsmaar toenemende impact van menselijke activiteiten heeft geleid tot een nooit geziene afname van soorten en ecosystemen. “Soorten verdwijnen vandaag meer dan duizend keer sneller dan de afgelopen miljoenen jaren.” zegt een multidisciplinaire werkgroep uit Leuven in een visietekst in 2010.⁶⁴

Wetenschappers voorspellen erg dramatische gevolgen voor de planten- en dierenwereld bij de verwachte klimaatopwarming. “*Accelerated losses of biodiversity are a hallmark of the current era. Large declines of population size have been widely observed and currently 22.176 species are threatened by extinction.*” stellen een groep van wetenschappers in het prestigieuze tijdschrift PNAS⁶⁵

Ik zoek al een tijdje naar de argumenten die het zuivere egoïsme tegenover natuurbehoud kunnen doorbreken. Om de onverschilligheid te kunnen raken welke velen voelen over de teloorgang van de natuur, een ‘ver-van-hun-bed-show’. En in feite komt men uiteindelijk opnieuw terecht bij een economisch opgebouwde argumentatie.

64 KU Leuven (2010). *Biodiversiteit: basisproduct of luxegoed?* Visietekst werkgroep Metaforum Leuven.

65 Haipeng, L., et al. (2016). Large numbers of vertebrates began rapid population decline in the late 19th century. *PNAS*, 113(49), 14079-14084.

Dit kan geïllustreerd worden met een voorbeeld uit het IPBES rapport (2019) over de biodiversiteit op het Amerikaanse continent (Het IPBES is voor de biodiversiteit een beetje wat het IPCC is voor het klimaat, afkorting voor Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services)

De economische waarde van de bijdrage van de natuur aan de regio wordt door wetenschappers begroot op 25 duizend miljard USD per jaar. Met andere woorden, de in het wild levende dieren, de niet in cultuur gebrachte natuur, de bossen, moerassen, prairies, stranden, bergwaterhuishouding, noem maar op, de ecosystemen tout court: ze vertegenwoordigen de genoemde economische waarde, en het verlies van de ecosystemen brengt het verlies mee van hetzelfde economische groothed.

Nochtans, 65% van de ecosystemen op het Amerikaanse continent zijn momenteel bedreigd, waarvan 21% in zeer sterke mate, wat zoveel wil zeggen als 'de economische bijdragen die deze ecosystemen leveren aan de welvaart van de regio zijn momenteel bedreigd'.

De oorzaken zijn gekend. Op het Amerikaanse continent zal de klimaatverandering de grootste factor worden in 2050. De temperatuurstijging en extreme weercatastrofes versterken de effecten van de andere factoren: intensieve landbouw, ontbossing, verlies van habitat, pollutie, overbevissing, overmatige jacht en invasieve soorten.

Omdat het uiteindelijk wetgeving en beleid zijn die dit sturen, is het belangrijk naar de achtergrond van politieke beslissingen te kijken. Een voorbeeld uit de Verenigde Staten: daar worden de presidentskandidaten financieel gesteund door sponsors. Eén dollar op de drie

komt van de fossiele brandstofindustrie. Het Amerikaans politiek systeem is tamelijk verschillend van het onze. Onder meer acht de bevolking het als normaal dat de bedrijfswereld de politiek stuurt. Men kan slechts verkozen worden als men voldoende geld heeft om een campagne te voeren. En dat geld komt voor het overgrote deel van bedrijven (cfr *Citizens United vs. Federal Election Commission*). Als aansluitend de politiciers niet voldoende naar de pijpen van de geldschietters dansen, dreigen die er mee de geldbronnen droog te leggen. De grootste geldbronnen bepalen het beleid. Uiteraard zullen ze hun eigen belangen nastreven die niet noodzakelijk samenlopen met de belangen van de bevolking.

Nog een Amerikaans voorbeeld uit een totaal andere sfeer: toen de republikeinen in 2017 maar geen eensgezindheid konden bereiken over de afschaffing van ‘Obamacare’ (*Affordable Care Act*)⁶⁶, reageerden de geldschietters furieus: “Toen meer dan 40 Republikeinse senatoren vorige week op Chick-fil-A lunchten tijdens een ‘gesloten-deursessie’, schilderde Senator Cory Gardner uit Colorado een afschrikwekkend beeld voor zijn collega’s. Campagnefondsen waren aan het opdrogen, zei hij, vanwege de wijdverspreide teleurstelling bij donoren over het onvermogen van de door de Republikeinen gedomineerde Senaat om de ‘Affordable Care Act’ in te trekken of om eender wat tot een goed einde te brengen. Dhr. Gardner is verantwoordelijk voor de tussentijdse herverkiezing van zijn partij, en hij waarschuwde dat donoren van alle strekking weigeren om nog een cent extra bij te dragen totdat de worstelende politieke meerderheid concrete resultaten zou leveren. ‘Donoren zijn woedend’ zei dhr. Gardner volgens een persoon die op de hoogte was van de

66 Obamacare of de “Patient Protection and Affordable Care Act”: federale wet 23/03/2010 die ertoe strekt dat ook de lage inkomens een gezondheidsverzekering kunnen krijgen.

besloten vergadering. ‘Wij hebben onze belofte niet gehouden.’ De Republikeinen maken zich toenemend bezorgd over het geld dat ze volgend jaar nodig hebben.” Uit enquêtes bleek echter dat 56 % van alle Amerikanen *tégen* de afschaffing was van Obamacare, tevens bleek dat slechts 33% voor het door de Trump-administratie voorgestelde nieuwe plan was.⁶⁷

Insecten en bestuivers: 40 % van de bestuivende insecten zijn met uitroeiing bedreigd,

alzo gewassen en oogsten in gevaar brengend.⁶⁸ TEST AANKOOP schrijft: “Neonicotinoïden en pronil, veel gebruikte insecticiden in de landbouw, zouden bijdragen tot de bijensterfte. In 2015 publiceerde een internationale werkgroep een verslag van de analyse van meer dan 1.000 studies naar de effecten van neonicotinoïden en pronil op de biodiversiteit en de ecosystemen. Volgens een recent rapport van de Hoge Gezondheidsraad, zijn die conclusies intussen door andere publicaties bevestigd. Alle gegevens wijzen erop dat deze insecticiden niet alleen aanzienlijke schade berokkenen aan bijen en andere bestuivers, maar ook aan zoogdieren, vogels, vissen, amfibieën en reptielen. Bovendien is aangetoond dat ze giftig zijn voor ons zenuwstelsel, onze genen beïnvloeden en onze hormoonhuishouding verstoren. Thiacloprid, een insecticide uit de groep van de neonicotinoïden, is zelfs kankerverwekkend. Foetussen en embryo’s zijn bijzonder gevoelig voor de schadelijke effecten van insecticiden in het algemeen. Volgens de Hoge Gezondheidsraad

67 Hulse, C. (2017). *Behind new Obamacare repeal vote: ‘Furious’ G.O.P. donors.* www.nytimes.com.

Sullivan, S., Eilperin, J. & Snell, K. (2017). *Latest GOP effort to dismantle Obamacare on the brink of failure after defections.* www.washingtonpost.com.

68 Gilbert, N. (2016). Global biodiversity report warns pollinators are under threat. *Nature: International Journal of Science*, 531(7591).

moet er dan ook meer rekening worden gehouden met de gezondheids- en milieurisico's en een Europees beleid worden gevoerd waarbij het gebruik van chemische pesticiden als laatste redmiddel wordt beschouwd.”⁶⁹

Wat bij het lezen van dit alles storend is, is dat de bedrijven die de producten verkopen echt hemel en aarde verzet hebben om dat middel op de markt te krijgen. En anderzijds, ... Dezelfde bedrijven hebben waarschijnlijk een overvloed aan intelligente, getalenteerde, integere mensen in dienst. Universitair die cum laude afstudeerden. De meest interessante vraag is dan ook – hoe kan het dat deze begaafde mensen zich van het algemeen belang afkeren?

69 Test-Aankoop (2016). Insecticiden bijen in gevaar. *Test Gezondheid*, 136, p.7.